

BESLUT
2024-10-16

Klagande

NN

Det överklagade beslutet

Centrala studiestödsnämndens
(CSN) beslut den 17 juli 2024

Saken

Utbetalning

Överklagandenämndens beslut

Överklagandenämnden avslår överklagandet.

Överklagandenämndens beslut får enligt 6 kap. 11 § tredje stycket studiestödslagen inte överklagas.

Ärendet

NN ansökte den 15 december 2017 om studiehjälp för studier utanför Sverige för läsåret 2017/18.

CSN meddelade NN att de skickat en förfrågan till Försäkringskassan för att få svar på om hennes familj omfattas av EU:s förordning om samordning av familjeförmåner. CSN upplyste om att under tiden CSN väntar på svar från Försäkringskassan kan CSN inte fortsätta handlägga ansökan.

Den 1 december 2023 beviljade CSN studiebidrag för utlandsstudier läsåret 2017/18 med stöd av EU-rätten. I samband med beslutet upplyste CSN om följande under rubriken "Utbetalningar från Försäkringskassan". För att pengarna ska betalas ut måste NN skicka in studieintyget där skolan intygar att hon studerar.

Försäkringskassan betalar ut studiebidrag istället för CSN. Vidare informerade CSN om att om CSN inte fått in hennes studieintyg senast den 30 juni det aktuella läsåret förlorar hon normalt rätten till studiehjälp. Till beslutet bifogades blanketten Study certificate/studieintyg där bland annat framgår att "För att du ska få dina pengar måste du skicka in detta studieintyg till CSN".

CSN påminde, den 2 maj 2024, NN om att hon måste skicka in ett studieintyg som styrker att hon påbörjat sina studier för läsåret 2017/18 för att studiehjälp ska kunna betalas ut. Sista dagen för NN att styrka att hon studerat under läsåret 2017/18 är den 28 juni 2024. Efter detta datum har hon inte längre rätt till studiehjälp för innevarande läsår.

Av CSN:s tjänsteanteckning den 12 juli 2024 framgår följande. "Handläggare från Försäkringskassan ringer in idag 20240712 och undrar om även CSN tagit emot SI för ds. Jag meddelar att vi inte fått in detta. Handläggaren att FK har fått in ett SI i mars 2024, och att de nu kommer att skicka över detta till CSN."

Den 15 juli 2024 kom undertecknade studieintyg för perioden den 4 september – 22 december 2017 och den 15 januari – 15 juni 2018 in till CSN. Studieintygen överlämnades från Försäkringskassan och av ankomststämpeln framgår att studieintygen kom in till Försäkringskassan den 6 mars 2024.

CSN beslutade den 17 juli 2024 att upphäva beslutet om studiebidrag för studier läsåret 2017/18. Grunden för beslutet var att NN inte lämnat in något studieintyg i tid. Studieintyget som hon skickat kom in till CSN den 15 juli 2024. Studieintyget skulle ha kommit in till CSN senast den 28 juni 2024.

NN överklagade beslutet och anförde i huvudsak följande. De handlingar som hon skickade togs emot av Försäkringskassan den 6 mars 2024 och de skickade handlingarna vidare för sent. Det var således omständigheter som var utanför henne kontroll och därför vill hon att beslutet ses över.

CSN överlämnade överklagandet och handlingarna i ärendet samt upplyste om att myndigheten inte funnit skäl att ändra det överklagade beslutet. CSN bifogade även ett yttrande och anförde följande. Det står på blanketten *Study certificate – studieintyg* (5104A) att den ska lämnas in till CSN när skolan har stämplat och skrivit under den. Översättaren av blanketten har översatt denna instruktion till kroatiska. CSN har inte möjlighet att ta hänsyn till att en blankett har lämnats in till en annan myndighet och blivit liggande hos denna myndighet så länge att tidsfristen för att komma in med blanketten till CSN har gått ut. CSN anser att överklagandet ska avslås.

CSN:s rättsavdelning har därefter yttrat sig och anfört följande. CSN kan i vissa fall betala ut studiehjälp även om studieintyget kommer in senare än den 30 juni. Det ska då finnas särskilda skäl. Skälen ska som huvudregel härledas till händelser som inträffat hos CSN. Särskilda skäl kan exempelvis vara att CSN fattat beslutet om studiehjälp efter den 30 juni eller att CSN inte påmint den studerande om att intyget inte kommit in och det är visat att studierna har bedrivits under läsåret. Förseningar i postgången anses inte vara sådana särskilda skäl som krävs för att CSN ska kunna godta ett för sent inkommet intyg. Den som sänder en handling till myndigheten med post, gör detta på egen risk. ÖKS har tidigare konstaterat att exempelvis svårigheter att kunna få ett studieintyg inte utgör särskilda skäl att acceptera att studieintyget kommer in efter den 30 juni. I det aktuella fallet lämnades studieintyg med bilagor till Statens servicecenter, som i sin tur överlämnade handlingarna till Försäkringskassan. CSN är inte ansluten till Statens servicecenter. Av 6 § andra stycket förvaltningslagen (2017:900) framgår att en myndighet ska lämna den enskilde sådan hjälp att han eller hon kan ta till vara sina intressen och att den ska ges utan onödigt dröjsmål. Rör det sig om en felsänd handling, bör hjälpen i regel lämnas genom att myndigheten sänder handlingen vidare till rätt myndighet. I det aktuella ärendet har Försäkringskassan skickat den studerandes handlingar till CSN

mer än fyra månader efter att de inkom till Försäkringskassan. Det framgår tydligt av studieintyget att intyget måste ha kommit in till CSN senast den 30 juni. Att handlingarna lämnades in till fel myndighet och inte skickades vidare till CSN utan onödigt dröjsmål, är en olycklig omständighet, men det är först när handlingarna har kommit in till CSN som de anses ha kommit in till rätt myndighet. Det har då ingen betydelse att de kom in till den felaktiga myndigheten i tid. Det är den som lämnar in handlingarna som ansvarar för att handlingarna når rätt myndighet. Den studerande har även haft en möjlighet att reagera när CSN i maj 2024, upplyste om att myndigheten inte fått in något studieintyg för läsåret 2017/18. Med hänsyn till ovanstående är CSN:s bedömning är att det inte funnits sådana särskilda skäl som gör att CSN kan godkänna ett sent inkommet studieintyg. Överklagandet bör därför avslås.

NN har fått möjlighet att lämna synpunkter på CSN:s yttranden men har inte hörts av.

Författningsbestämmelser

Enligt 2 kap. 31 § studiestödsförordningen (2000:655) får studiehjälp betalas ut bara om det är styrkt att den studerande bedriver de studier för vilka studiehjälpen har beviljats.

Enligt 2 kap 34 § samma förordning får CSN meddela närmare bestämmelser om utbetalning av studiehjälp.

Av 11 kap. 10 § CSNFS 2001:6 framgår följande. Uppgift som styrker att den studerande bedriver de studier för vilka studiehjälpen har beviljats ska ha kommit in till CSN senast den 30 juni varje år för studier som bedrivits efter den 30 juni året före. Om det finns särskilda skäl kan studiehjälp betalas ut även om ett sådant styrkande kommer in senare.

Överklagandenämndens bedömning

CSN har uppgett att studieintyget för höstterminen 2017 och vårterminen 2018 skulle ha varit CSN tillhanda senast den 28 juni 2024 för att studiehjälp ska kunna betalas ut för denna period. NN har inte, före nämnda datum, kommit in till CSN med något studieintyg eller andra uppgifter som styrker att hon under läsåret 2017/18 bedrivit de heltidsstudier för vilka studiehjälpen har beviljats.

Frågan är då om det finns särskilda skäl för att ändå betala ut studiehjälpen. NN har åberopat att hon lämnat in de undertecknade studieintyget för höstterminen 2017 och vårterminen 2018 i rätt tid men till Försäkringskassan och att Försäkringskassan överlämnat dem för sent vilket ligger utanför hennes kontroll.

Överklagandenämnden bedömer att, eftersom det är den enskilde som ansvarar för att handlingarna inkommer till rätt myndighet, så kan det i detta fall inte vara fråga om sådana särskilda skäl som krävs för att studiehjälp ändå ska kunna betalas ut. Mot denna bakgrund ska överklagandet avslås.

Robert Dalman

Ulrica Åsberg

Beslutet har fattats av Eva Gullfeldt, ordförande, Robert Dalman, myndighetschef, samt ledamöterna Colin Andersson, Olof Edling, Gunilla Lavås, Jessica Levin, Helena Söderberg och Jenny Twana

Föredragande: Ulrica Åsberg

Kopia till CSN och CSN:s Rättsavdelning